



V Bruselu dne 31.7.2018
COM(2018) 562 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Posouzení programů opatření členských států podle rámcové směrnice o strategii pro
mořské prostředí**

{SWD(2018) 393 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Posouzení programů opatření členských států podle rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí

Život v moři a mořské zdroje: záchranné lano pro naši planetu

Význam moří a oceánů pro dobrý stav naší planety je v současnosti již nesporným faktem. Lidské činnosti jsou zdrojem zátěží¹, které ovlivňují život v moři a jeho stanoviště, jakož i základní funkce našich oceánů. Povědomí o zdraví a stavu našich moří a oceánů zvýšilo několik iniciativ z nedávné doby. K nim patří přijetí cíle udržitelného rozvoje č. 14², kterým je chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje, společné sdělení o mezinárodní správě oceánů³, „*The Ocean Conference*“ o cíli udržitelného rozvoje č. 14⁴ a řada konferencí „Náš oceán“, z nichž poslední Unie uspořádala v říjnu 2017⁵.

V posledních šesti letech členské státy EU vypracovávají strategie pro mořské prostředí, aby dosáhly souladu s **rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí**⁶. Tato směrnice jim ukládá, aby posoudily stav kvality mořského prostředí, určily dobrý stav prostředí, stanovily vhodné environmentální cíle, vytvořily dostatečné programy sledování a provedly opatření pro dosažení hlavního cíle směrnice, kterým je zajistit do roku 2020 „dobrý stav prostředí“ všech mořských vod EU. Pojem „dobrý stav prostředí“ směrnice vymezuje prostřednictvím deskriptorů⁷, jako jsou ochrana biologické rozmanitosti nebo řešení antropogenních zátěží, k nimž patří rybolov, poškozování mořského dna, odpady v moři a znečišťující látky. Nové rozhodnutí Komise⁸, které vstoupilo v platnost v červnu 2017, vyžaduje, aby se členské státy při kvantitativním vymezování pojmu „dobrý stav prostředí“ pro mořské vody ve své územní pravomoci řídily společnými kritérii a metodickými normami. Důležité je, že rámcová

¹ Seznam antropogenních zátěží je uveden ve směrnici Komise (EU) 2017/845 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES, pokud jde o orientační seznamy prvků, jež je třeba zohlednit při přípravě strategie pro mořské prostředí (Úř. věst L 125, 18.5.2017, s. 27).

² <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg14>

³ Společné sdělení Mezinárodní správa oceánů: agenda pro budoucnost našich oceánů, JOIN(2016) 49 final.

⁴ <https://oceanconference.un.org/>

⁵ <http://www.ourocean2017.org>

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí), Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19.

⁷ Celkem 11 kvalitativních deskriptorů je definováno v příloze I rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí a dále upřesněno v rozhodnutí Komise 2017/848/EU. Jde o tyto deskriptory: D1 – biologická rozmanitost, D2 – nepůvodní druhy, D3 – komerčně využívané ryby a měkkýši a korýši, D4 – potravní sítě, D5 – eutrofizace, D6 – celistvost mořského dna, D7 – změny hydrografických podmínek, D8 – znečišťující látky, D9 – znečišťující látky v potravinách mořského původu, D10 – odpady a D11 – energie, včetně hluku pod mořskou hladinou. Pro účely této zprávy jsou deskriptory týkající se biologické rozmanitosti (D1, D4 a D6) rozděleny do skupin podle hlavních skupin druhů a typů stanovišť takto: ptáci, savci a plazi, ryby a hlavonožci, stanoviště mořského dna a stanoviště vodního sloupce. Vzhledem k tomuto dodatečnému rozdělení vzniklo celkem 13 kategorií deskriptorů.

⁸ Rozhodnutí Komise (EU) 2017/848 ze dne 17. května 2017, kterým se stanoví kritéria a metodické normy pro dobrý stav prostředí mořských vod a specifikace a standardizované metody pro sledování a posuzování a kterým se ruší rozhodnutí 2010/477/EU (Úř. věst L 125, 18.5.2017, s. 43).

směrnice o strategii pro mořské prostředí členským státům výslovně ukládá, aby spolupracovaly se svými sousedy v každé mořské oblasti nebo podoblasti⁹.

Tato zpráva navazuje na posouzení strategií pro mořské prostředí členských států, která Komise provedla v letech 2014 a 2017¹⁰, a posuzuje programy opatření, které měly všechny členské státy oznámit Komisi do 31. března 2016¹¹. Obecné pokyny k úpravám nezbytným pro zlepšení soudržnosti a účinnosti jejich opatření jsou uvedeny v podobě souboru doporučení členským státům na konci tohoto posouzení. Doporučení pro jednotlivé země jsou obsažena v pracovním dokumentu útvarů, který je k této zprávě připojen¹².

Své národní programy opatření včas oznámilo bohužel pouze šest členských států¹³. Komise tedy zahájila příslušná řízení o nesplnění povinnosti. K datu uzávěrky v únoru 2017¹⁴ nakonec své národní programy oznámilo celkem 16 z 23 přímořských členských států EU¹⁵. Programy předložené ostatními sedmi členskými státy¹⁶ po datu uzávěrky nebylo možné pro účely této zprávy včas posoudit.

Posouzení provedené Komisí z roku 2014 dospělo k závěru, že definice a dílčí cíle související s cílem „dobrý stav prostředí“¹⁷ jsou v různých členských státech značně rozdílné. Současné posouzení se proto zabývá také tím, do jaké míry opatření členských států umožňují lepší srovnatelnost jejich úsilí o řešení příslušných zátěží pro mořské prostředí. U každého příslušného deskriptoru je rovněž posouzeno, do jaké míry je pravděpodobné, že členské státy dosáhnou dobrého stavu prostředí do roku 2020, jak vyžaduje směrnice¹⁸.

Která opatření pro dosažení dobrého stavu prostředí členské státy dosud přijaly?

Členské státy ve svých programech opatření často uvádějí jako opatření stávající iniciativy nebo již probíhající provádění politik. Jde například o činnosti realizované podle právních předpisů EU v oblasti životního prostředí nebo jiných právních předpisů, jako jsou rámcová směrnice o odpadech¹⁹, rámcová směrnice o vodě²⁰, směrnice o ptácích²¹, směrnice

⁹ Seznam příslušných mořských oblastí a podoblastí EU je uveden v článku 4 směrnice 2008/56/ES. Čtyřmi mořskými oblastmi EU jsou Baltské moře, severovýchodní Atlantský oceán, Středozemní moře a Černé moře.

¹⁰ COM(2014) 97 final a COM(2017) 3 final.

¹¹ Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí v článku 16 stanoví, že Komise posoudí programy opatření.

¹² SWD(2018)393.

¹³ Belgie, Německo, Portugalsko, Nizozemsko, Švédsko a Spojené království.

¹⁴ Zpráva Maltý byla předložena v dubnu 2017, ale byla do tohoto posouzení zařazena, protože nebylo nutné ji překládat.

¹⁵ Tj. vedle výše uvedených šesti členských států to byly: Bulharsko, Kypr, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Malta, Polsko a Španělsko.

¹⁶ Chorvatsko, Dánsko, Estonsko, Řecko, Litva, Rumunsko a Slovinsko.

¹⁷ V souladu s články 8 a 9 rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí; podle posouzení v dokumentu COM(2014) 97 final.

¹⁸ Článek 1 směrnice 2008/56/ES, který vymezuje její předmět.

¹⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

²⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

o stanovištích²², směrnice o čištění městských odpadních vod²³ či nařízení o společné rybářské politice²⁴. Do programů členských států byly zařazeny i stávající mezinárodní závazky, například v rámci Mezinárodní námořní organizace. Kromě toho členské státy často zmiňují iniciativy realizované podle regionálních úmluv pro mořské prostředí²⁵. Lze uvítat, že členské státy v několika případech uvádějí opatření výslovně dohodnutá se sousedy v rámci mořské oblasti EU, zejména prostřednictvím příslušných regionálních úmluv pro mořské prostředí, nebo v rámci podoblastí. Přibližně 25 % opatření bylo označeno jako „nová“ a to znamená, že tato opatření byla zavedena konkrétně pro účely směrnice. Kladně lze hodnotit také to, že díky rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí členské státy prostřednictvím spojování různých oblastí činnosti postupně přešly od rozdrobeného přístupu k ochraně mořského prostředí ke strategičtějšimu přístupu²⁶.

Odchyłky

Směrnice členským státům za přesně vymezených okolností rovněž umožňuje uplatnit **odchyłky**²⁷, pokud jde o dosažení plánovaných environmentálních cílů či dobrého stavu prostředí ve všech ohledech nebo ve stanovené lhůtě. K těmto přesně vymezeným okolnostem patří skutečnost, že dosažení těchto cílů souvisí s činností nebo nečinností mimo jejich odpovědnost, události způsobené vyšší mocí nebo skutečnost, že přírodní podmínky nedovolují včasné zlepšení stavu jejich mořských vod. Odchyłky oznámilo osm²⁸ z 16 dotčených členských států. Jiné členské státy prohlásily, že odchyłky neuplatnily, protože jim mezery ve znalostech a údajích neumožňují učinit závěr o tom, zda je odchyłka v této fázi provádění zapotřebí.

Typy opatření

Členské státy připravily především opatření, která **prostřednictvím právního nebo technického zásahu přímo přispívají ke snížení zátěže** (na obrázku 1 označená jako „přímá opatření“). To znamená například technická řešení (např. méně hlučné lodní motory) nebo omezení územního rozsahu některých činností (např. prostřednictvím licenčních řízení). Některé členské státy ovšem oznámily také opatření, která by k **řešení dané zátěže přispěla nepřímě** (na obrázku 1 označená jako „nepřímá opatření“). K těm patří správní opatření,

²² Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

²³ Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40).

²⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22).

²⁵ Na mořské vody EU se vztahují čtyři regionální úmluvy pro mořské prostředí: 1) Úmluva o ochraně mořského prostředí oblasti Baltského moře (HELCOM); 2) Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR); 3) Barcelonská Úmluva o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středomoří; 4) Úmluva o ochraně Černého moře před znečištěním (Bukurešťská úmluva). Unie je smluvní stranou prvních tří uvedených úmluv.

²⁶ Všimněte si, že tato zpráva zmiňuje opatření zavedená prostřednictvím jiných legislativních iniciativ, jako jsou plány povodí podle rámcové směrnice o vodě, ale tato opatření neposuzuje. V těchto případech jsou tedy závěry pouze dílčí.

²⁷ Článek 14 rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí.

²⁸ Kypr, Finsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Švédsko a Spojené království.

zvyšování povědomí či komunikační kampaně (např. s cílem omezit odhazování odpadků). Tam, kde členské státy nemají dostatečné znalosti o určité zátěži (např. nepůvodních druzích či hluku pod mořskou hladinou), uvedly, že je nutný další výzkum s cílem získat lepší informace pro budoucí opatření nebo zavést další sledování. Takováto opatření by bylo vhodnější oznámit v rámci jejich programů sledování²⁹.

V souladu s požadavky rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí³⁰ všechny členské státy ve svých programech opatření informují o používání **opatření územní ochrany**. Jde o opatření, která mají vytvářet koherentní a reprezentativní síť chráněných mořských oblastí, například zvláštních oblastí ochrany podle směrnice o stanovištích, zvláště chráněných oblastí podle směrnice o ptácích či jiných chráněných oblastí dohodnutých v rámci regionálních nebo mezinárodních dohod. Takováto územní opatření byla často oznamována v souvislosti s rybolovem nebo ochranou určitých stanovišť; těmito opatřeními se zabývají příslušné oddíly níže a jsou dále popsána v technických posouzeních³¹. Zatímco dva členské státy³² jasně uvádějí seznam nových chráněných mořských oblastí, dalších osm³³ oznámilo, že plánují nebo již vymezují nové chráněné mořské oblasti jakožto opatření. Celkové pokrytí se významně zvýšilo³⁴ díky právním předpisům o ptácích a o stanovištích³⁵ a mezinárodním úmluvám.

²⁹ Článek 11 rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí.

³⁰ V souladu s čl. 13 odst. 4 rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí.

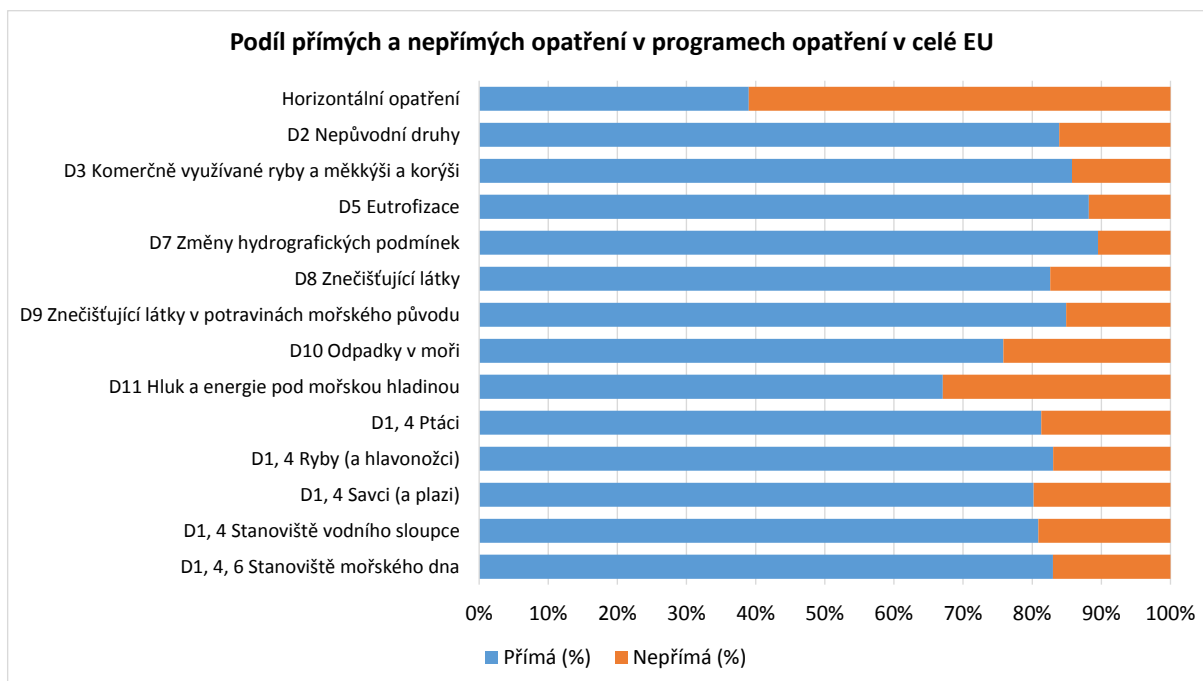
³¹ Technická posouzení týkající se jednotlivých členských států, která pro Komisi vypracoval externí poradce, jsou k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/environment/marine/eu-coast-and-marine-policy/implementation/reports_en.htm

³² Portugalsko a Spojené království.

³³ Bulharsko, Kypr, Německo, Finsko, Francie, Itálie, Španělsko a Švédsko.

³⁴ Mezi roky 2012 a 2016 pokrytí průměrně vzrostlo o 4,9 %: Agnesi, S., Mo, G., Annunziatellis, A., Chaniotis, P., Korpinen, S., Snoj, L., Globovnik, L., Tunesi, L., Reker, J., „Spatial Analysis of Marine Protected Area Networks in Europe's Seas II, Volume A, 2017“, ed. Kunitzer, A., *ETC/ICM Technical Report 4/2017*, Evropské tematické středisko pro vnitrozemské, pobřežní a mořské vody, Magdeburg, 2017, s. 41.

³⁵ Další informace viz „Spatial Analysis of Marine Protected Area Networks in Europe's Seas II“, *ETC/ICM Technical Report 4/2017* (<https://www.researchgate.net/publication/322759892>).



Obrázek 1: Podíl přímých a nepřímých opatření v programech opatření v celé EU

Opatření přijatá k řešení zátěží pro mořské prostředí

Tento oddíl se zabývá zavedenými opatřeními, která jsou zaměřena na deskriptory směrnice týkající se konkrétně antropogenních zátěží.

Nepůvodní druhy

Nepůvodní druhy mohou ohrožovat mořskou biologickou rozmanitost, pokud se stanou „invazními“. Za dvě hlavní činnosti, které mohou ve vodách Unie vést k zavlékání a šíření nepůvodních druhů, označují členské státy lodní dopravu a akvakulturu.

K řešení problému druhů zavlekaných prostřednictvím lodní dopravy využívá 13 členských států³⁶ řízení zátěžové vody³⁷. Tuto zátěž však mohou lépe řešit dodatečná opatření, jako je dodržování pokynů pro biologické zanášení³⁸ (*biofouling*) Mezinárodní námořní organizace, protože omezují zanášení skrz trup lodi. Opatření, která 16 členských států uvádí ve svých programech opatření, často vycházejí z regionálních činností a platných právních předpisů EU, například nařízení EU o invazních nepůvodních druzích³⁹ a o cizích druzích v akvakultuře⁴⁰. Některé členské státy⁴¹ již zavedly cílená opatření ke snížení rizika zavlečení

³⁶ Belgie, Bulharsko, Finsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, Polsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

³⁷ Řízení a kontrola vody a usazenin nakládaných do lodi a vykládaných z lodi.

³⁸ Usnesení MEPC.207(62).

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 35).

⁴⁰ Nařízení Rady (ES) č. 708/2007 ze dne 11. června 2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře (Úř. věst. L 168, 28.6.2007, s. 1).

nepůvodních druhů prostřednictvím akvakulturních hospodářství, zatímco několik dalších uvádí, že ještě potřebují provést další výzkum, aby této zátěži lépe porozuměly.

Nově zavedená opatření sahají od přímého zasahování rybářů proti nepůvodním druhům po poskytování pobídek pro lodě šetrné k životnímu prostředí nebo provádění iniciativ pro zvyšování povědomí, nejčastěji zaměřených na rekreační aktivity.

Otázku, zda členské státy u zátěží působených nepůvodními druhy dosáhnou do roku 2020 dobrého stavu prostředí, jak vyžaduje směrnice, nelze zodpovědět vzhledem k tomu, že to členské státy neuvedly nebo nedokázaly uvést. Polsko, Kypr a Malta oznámily odůvodněné odchylky od dosažení dobrého stavu prostředí a uvedly, že zavlékání nepůvodních druhů je dáno situacemi mimo jejich kontrolu (např. v případě Středozemního moře mohou tyto druhy pronikat přes Suezský průplav).

Opatření → *Švédsko: národní systém varování a reakce pro včasné zjišťování, řešení a plány pro případ mimořádné události*

Švédsko ve svých vodách zřídilo národní systém varování a reakce, který okamžitě upozorní příslušné orgány, bude-li zjištěn nový nepůvodní druh. To povede k aktivaci opatření rychlé reakce pro jeho eradikaci, kontrolu nebo jiný zásah považovaný za vhodný, a to v návaznosti na pohotovostní plány. Systém bude propojen se švédským programem sledování.

Komerční využívání ryb a měkkýšů a korýšů

Nadměrný rybolov může mít závažné důsledky vedoucí k postupnému vyčerpání a nakonec zániku rybích populací. Všech 16 členských států, jejichž programy jsou v této zprávě posouzeny, zavedlo opatření k minimalizaci zátěže způsobované komerčním rybolovem. Čtrnáct členských států⁴² do programů zařadilo také zvláštní opatření ke snížení dopadů rekreačního rybolovu.

Zátěž vyplývající z rybolovu postihuje všechny mořské oblasti EU, i když zvláště kritická je ve Středozemním moři. Členské státy ve svých národních programech konzistentně uvádějí opatření, která přijaly v zájmu souladu se společnou rybářskou politikou, jež vyžaduje, aby bylo u rybích populací do roku 2020 dosaženo maximálního udržitelného výnosu, a tím přispívá k dosažení dobrého stavu prostředí, tedy cíle stanoveného rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí. K takovýmto vnitrostátním opatřením patří zmenšení rybářského loďstva, snížení celkového odlovu a zákaz rybolovu či určitých metod rybolovu (např. rybolovu pomocí vlečných sítí) v některých oblastech.

Většina členských států⁴³ zavedla také nová opatření ke snížení zátěže postihující nadměrně lovené populace, například prostřednictvím povinného používání určitých lovných zařízení⁴⁴

⁴¹ Bulharsko, Kypr, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Polsko, Malta, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království (pro severovýchodní Atlantik).

⁴² Belgie, Bulharsko, Finsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Malta, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁴³ Německo, Lotyšsko a Polsko nezavedly konkrétní opatření, ale odkazují na celkové provádění společné rybářské politiky, které by mohlo zátěž potenciálně řešit.

nebo zavedení cílených časových či územních omezení nebo zákazů⁴⁵. Většina členských států⁴⁶ zavedla opatření územní ochrany, buď v rámci sítě Natura 2000, nebo posílením plánů řízení stávajících chráněných mořských oblastí. Několik členských států přijalo rovněž opatření ke zvýšení povědomí o destruktivních metodách rybolovu. Řada z nich přijatá opatření výslovně uvádí do souvislosti s dohodami uzavřenými na regionální a mezinárodní úrovni, například v rámci regionálních organizací pro řízení rybolovu ve Středozemním moři⁴⁷ nebo Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku. V programech se objevují také opatření prováděná prostřednictvím regionálních úmluv pro mořské prostředí, zejména úmluvy HELCOM a Barcelonské úmluvy.

Přestože směrnice vyžaduje, aby členské státy u zátěže způsobované rybolovem dosáhly dobrého stavu prostředí do roku 2020, musí v jejich národních programech existovat také dobrá synergie s požadavky společné rybářské politiky a většina členských států dosud nestanovila, kdy bude tohoto cíle dosaženo. Tři členské státy oznámily odchylky a opodstatněně prohlásily, že dobrého stavu prostředí bude dosaženo po roce 2020: Finsko a Spojené království uvádějí, že dobrého stavu prostředí u komerčního využívání ryb a měkkýšů a koryšů nebude dosaženo z důvodu přírodních podmínek, a Malta uvádí, že k dosažení tohoto cíle jsou nutné přeshraniční a regionální činnosti.

Opatření → *Belgie: lepší kontrola a sledování rekreačního rybolovu*

Belgie nedávno zavedla právní opatření, které usnadňuje sledování rekreačního rybolovu, tedy činnosti, která může mít významný dopad na mořské prostředí, ale členské státy ji často neregulují. Toto vnitrostátní opatření, které jde nad rámec požadavků společné rybářské politiky, zlepší shromažďování údajů, jež má zásadní význam nejen pro porozumění stavu rybích populací, ale také pro případnou cílenější regulaci některých rybolovných činností.

Vnos živin

Nadměrné vnosy živin a organických látek do moře podporují růst řas, který vede k eutrofizaci. Tato zátěž může potlačovat život v moři, zejména kolem pobřežních oblastí a v hlubších vodách. Přestože do určité míry postihuje všechny mořské vody v EU, její dopady jsou nejvýznamnější v Baltském moři. Obohacení živinami se připisuje především zemědělství, průmyslu, vypouštění městských odpadních vod, akvakultuře a v menší míře také lodní dopravě. Problém je dále zhoršován hromaděním těchto živin na mořském dně.

Všechny členské státy⁴⁸ ve svých národních programech odkazují na opatření přijatá v rámci jejich plánů povodí za účelem dosažení souladu s cílem „dobrý ekologický stav“ stanoveným

⁴⁴ Bulharsko, Kypr, Irsko, Malta, Nizozemsko a Španělsko.

⁴⁵ Bulharsko, Francie, Irsko a Portugalsko; Belgie zavedla kvóty.

⁴⁶ Bulharsko, Kypr, Finsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Polsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁴⁷ Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři, GFCM.

⁴⁸ Belgie, Finsko, Německo, Francie, Itálie, Malta, Polsko, Portugalsko a Švédsko sice plány povodí výslovně nezmiňují, ale píšou o opatřeních podle rámcové směrnice o vodě.

rámcovou směrnicí o vodě⁴⁹ a dodržování parametrů stanovených v dalších právních předpisech souvisejících s vodou⁵⁰. Některé členské státy do svých strategií pro mořské prostředí začlenily také konkrétnější opatření, jako jsou podpora udržitelné akvakultury⁵¹ a udržitelných zemědělských⁵² postupů, zřízení kontrolních oblastí emisí oxidů dusíku (NO_x) pro lodní dopravu⁵³, výstavba náležité přístavní infrastruktury pro zkapalněný zemní plyn⁵⁴ a regulace vypouštění nevyčištěné odpadní vody z lodí⁵⁵.

Vyhlídky na to, že členské státy do roku 2020 dosáhnou dobrého stavu prostředí u řízení vnosů živin, jsou podobné v rámci jednotlivých mořských oblastí. Například v případě Baltského moře většina členských států neočekává, že tohoto cíle do roku 2020 dosáhne, zatímco v případě Středozemního moře většina členských států uvedla, že ho již bylo dosaženo.

Celkem pět členských států⁵⁶ u zátěže způsobované vnosem živin uplatnilo odchylky. Uvedly však přitom různé důvody, což navzdory přeshraniční povaze této zátěže svědčí o méně soudržném regionálním přístupu. V případě Baltského moře se Finsko, Lotyšsko a Polsko odvolávaly na odůvodněné situace mimo svou kontrolu, přičemž Polsko, stejně jako Švédsko, uvedlo jako další odůvodnění přírodní podmínky. Pokud jde o severovýchodní Atlantský oceán, používají Švédsko a Nizozemsko argumenty podobné argumentům použitým k odůvodnění odchylek v Baltském moři.

Opatření → Finsko: snížení vnosů živin do prostředí

Cílem tohoto přímého opatření je prostřednictvím posypu polí sádrovcem snížit v půdě koncentraci fosforu, tedy živiny používané v zemědělství, která může vést k eutrofizaci. Použití sádrovce snižuje vyplavování fosforu do sladkovodních systémů, a tudíž i do mořského prostředí. Jeho výhodou je, že zlepšuje vlastnosti půdy, a v důsledku toho omezuje erozi.

Změny hydrografických podmínek

Lidské činnosti, například výstavba pobřežní infrastruktury, bagrování pod vodou, těžba písku a odsolování, mohou ovlivňovat fyzikální vlastnosti mořských vod. Dopady se projevují ve změnách mořských proudů nebo působení vln, přílivového režimu, teploty, hodnot pH, slanosti či zákalu a to vše může nepříznivě ovlivnit mořské druhy a stanoviště. Většina opatření oznámených členskými státy souvisí se stávajícími regulačními rámci, jako jsou

⁴⁹ Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁵⁰ Směrnice o čištění městských odpadních vod (91/271/EHS), směrnice o dusičnanech (91/676/EHS), směrnice o průmyslových emisích (2010/75/EU), směrnice o povodních (2007/60/ES).

⁵¹ Bulharsko, Kypr, Finsko, Irsko, Itálie, Malta, Španělsko a Švédsko.

⁵² Bulharsko, Kypr, Německo, Finsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Nizozemsko, Polsko, Malta, Španělsko, Švédsko, Spojené království a částečně Portugalsko.

⁵³ Bulharsko, Německo, Finsko, Francie, Nizozemsko, Polsko, Švédsko a Spojené království.

⁵⁴ Finsko a Polsko.

⁵⁵ Kypr, Německo, Irsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko a Polsko.

⁵⁶ Finsko, Lotyšsko, Polsko, Nizozemsko a Švédsko.

rámcová směrnice o vodě, směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí⁵⁷ a směrnice o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí⁵⁸, a s licenčními řízeními, která by měla obvykle zahrnovat veškeré možné zátěže a dopady. Není ale vždy jasné, jak členské státy plánují opatření přijatá podle uvedených směrnic uplatňovat v souvislosti s mořským prostředím. Některé členské státy⁵⁹ také uvedly, že v rámci svých opatření vypracovávají pokyny pro příslušné infrastrukturní projekty. Pouze dva členské státy⁶⁰ se však jasně zabývají kumulativními dopady této infrastruktury.

V případě antropogenních zátěží vedoucích ke změnám hydrografických podmínek členské státy nevyužily žádnou z odchylek od dosažení dobrého stavu prostředí podle článku 14. Z 16 členských států, jejichž národní programy jsou posuzovány v této zprávě, čtyři⁶¹ uvedly, že dobrého stavu prostředí již bylo dosaženo, a dva⁶² prohlašují, že jej bude dosaženo do roku 2020. Ostatní členské státy buď neupřesnily, kdy bude dobrého stavu prostředí dosaženo, nebo to nedokážou odhadnout.

Opatření → Francie: posuzování kumulativních dopadů

Francie v současnosti vypracovává dokument s pokyny, které mají příslušným orgánům a zúčastněným subjektům pomoci s posuzováním kumulativních dopadů lidských činností, zejména v případě projektů, jež by vyžadovaly posouzení vlivů na životní prostředí nebo strategické posouzení vlivů na životní prostředí. To bude zvláště důležité v případě hydrologických zátěží, u kterých byly kumulativní dopady dosud posuzovány jen zřídka.

Znečišťující látky v moři a v potravinách mořského původu

Většina znečišťujících látek, pocházejících zejména ze zemědělských pesticidů, lodních přípravků proti zanášení⁶³, léčiv a průmyslových i městských odpadních vod, včetně těžkých kovů, končí v moři. Vypouštění těchto látek mění moře a oceány v prostředí, jež bude pravděpodobně poškozovat život v moři a v konečném důsledku kontaminovat potraviny mořského původu určené k lidské spotřebě. Z důvodů ochrany životního prostředí i lidského zdraví je proto důležité zajistit, aby výskyt znečišťujících látek v mořském prostředí zůstal nízký a v rámci bezpečných limitů.

Ze všech zdrojů znečišťujících látek je zdrojem, kterým se národní programy oznámené členskými státy zabývají nejméně, atmosférická depozice v mořském prostředí.

⁵⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁵⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30).

⁵⁹ Irsko, Itálie, Nizozemsko, Polsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁶⁰ Francie a Německo.

⁶¹ Finsko, Nizozemsko, Španělsko a Švédsko. Itálie má za to, že dobrého stavu prostředí bylo dosaženo v Jaderském moři, ale u ostatních oblastí situaci neupřesňuje.

⁶² Francie a Spojené království.

⁶³ Nátěry nanášené na trupy plavidel, které zpomalují růst vodních organismů nebo napomáhají jejich odstraňování.

Tyto programy obsahují také velmi málo opatření přímo zaměřených na znečišťující látky v potravinách mořského původu určených k lidské spotřebě, protože se tvrdí, že opatření přijatá kvůli znečišťujícím látkám obecně sníží nejspíše také případné nepříznivé dopady na potraviny mořského původu. Mezi opatřeními, jež jsou v této souvislosti oznámena, uvádějí členské státy ta, která jsou nutná pro zajištění souladu s právními předpisy EU o bezpečnosti potravin⁶⁴ a dalšími regulačními normami pro produkty rybolovu a akvakultury, zvláště pokud jde o sledovatelnost, požadavky na hygienickou jakost, podmínky chovu a pěstování, posuzování rizik a správní opatření.

Co se týče kroků zaměřených obecněji na snížení výskytu znečišťujících látek v moři, uvádí řada členských států několik opatření vyplývajících z požadavků EU, například opatření nutná k dosažení souladu se směrnicemi o dusičnanech⁶⁵, o městských odpadních vodách⁶⁶, o emisích do ovzduší⁶⁷ a o znečištění z lodí^{68,69}, jakož i s nařízením REACH^{70,71}. Zmiňovány jsou také mezinárodní závazky podle úmluvy MARPOL⁷² nebo regionálních úmluv pro mořské prostředí, ačkoli v národních programech často není jasně uvedeno, které konkrétní kroky jsou plánovány specificky v souvislosti s těmito závazky. Vedle uvedených stávajících požadavků na úrovni EU nebo mezinárodní úrovni zavedlo 10 členských států⁷³ některá přímá opatření, jako jsou další regulace vypouštění znečišťujících látek, snížení používání pesticidů či zlepšení postupů akvakultury a bagrování pod vodou, a některá nepřímá opatření, například činnosti v oblasti zvyšování povědomí a výzkumu.

O odchylky od dosažení dobrého stavu prostředí u znečišťujících látek požádaly Polsko a Švédsko pro Baltské moře a Nizozemsko, Spojené království a Švédsko pro oblast severovýchodního Atlantského oceánu. Uváděné důvody, proč má být těchto odchylek využito, se v některých případech z technického hlediska nejeví jako přesvědčivé, například argumentuje-li se nepřiměřenými náklady, ale chybí dostatečné odůvodnění, včetně analýzy nákladů a přínosů a analýzy výhod a nevýhod alternativních nápravných opatření. Kromě toho jsou harmonogramy pro dosažení dobrého stavu prostředí v různých oblastech různé, což u takovéto dobře zdokumentované zátěže – na kterou se vztahuje dlouhý seznam právních předpisů a politických iniciativ na úrovni EU i mezinárodní úrovni – vede ke znepokojení.

⁶⁴ Zejména je uváděno nařízení Komise (ES) č. 1831/2003 ze dne 19. prosince 2003, kterým se stanoví maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách (Úř. věst. L 364, 20.12.2003, s. 5).

⁶⁵ Bulharsko, Německo, Itálie a Španělsko.

⁶⁶ Belgie, Bulharsko, Německo, Finsko, Francie, Irsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁶⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35/ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES (Úř. věst. L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁶⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES ze dne 21. října 2009, kterou se mění směrnice 2005/35/ES o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání (Úř. věst. L 280, 27.10.2009, s. 52).

⁶⁹ Belgie, Bulharsko, Kypr, Německo, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁷⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnice Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES.

⁷¹ Kypr, Německo, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁷² Mezinárodní úmluva o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL).

⁷³ Belgie, Bulharsko, Německo, Finsko, Francie, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko.

Dva členské státy⁷⁴ své odchylky od dosažení dobrého stavu prostředí u znečišťujících látek v potravinách mořského původu odůvodňují tím, že se příslušné zdroje znečištění nacházejí také mimo jejich mořské vody. Většina⁷⁵ členských států ležících u severovýchodního Atlantského oceánu se patrně shoduje na tom, že dobrého stavu prostředí bude dosaženo do roku 2020, zatímco v případě ostatních tří regionálních moří to buď nelze odhadnout, nebo se dosažení tohoto stavu očekává až po roce 2020.

Opatření → *Polsko: boj proti různým zdrojům znečišťujících látek*

Polsko zavedlo kombinaci opatření zaměřených na různé znečišťující látky, které se dostávají do jeho mořských vod. Jeho program zahrnuje opatření regulující znečišťující látky, jako jsou vybagrované kaly, parafin a odvozené látky. Zahajuje také rekonstrukci svých systémů pro srážkové a odpadní vody a zavádí opatření k omezení znečišťujících látek pocházejících z vody vypouštěné ze systémů zpracování výfukových plynů. Oznamuje rovněž nové kroky ke snížení rizik spojených se znečištěním ropou a jinými škodlivými látkami. K dalším opatřením patří plány na modernizaci vnitrozemského loďstva, předpisy o povolování vypouštění průmyslových odpadních vod a zlepšení vodního hospodářství v sedmi povodích.

Odpadky v moři

Odpadky představují zátěž pro mořské prostředí, která se nakonec dostává na mořské dno a pláže. Uplatňování rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí vedlo k lepšímu porozumění makroodpadu a mikroodpadu, zejména z plastů. Za zdroje odpadků v moři se považují především tyto lidské činnosti: cestovní ruch a rekreační aktivity, komunální odpad, průmyslové činnosti, lodní doprava a komerční rybolov. Za účelem boje proti odpadkům v moři členské státy vycházejí z řady stávajících právních předpisů EU, zejména o nakládání s odpady, o městských odpadních vodách či o přístavních zařízeních pro příjem odpadu⁷⁶, jakož i z mezinárodních dohod a akčních plánů regionálních úmluv pro mořské prostředí⁷⁷. Na základě jejich národních programů se zdá, že všech 16 členských států přijímá nebo plánuje přijmout opatření ke zlepšení nakládání s odpady v odvětví rybolovu. Nejčastějšími oznámenými opatřeními jsou úklidy pláží, „lov odpadků“ a komunikační iniciativy. Tyto činnosti sice mají na snížení zátěže jen omezený dopad, ale pomáhají zvyšovat informovanost, a tedy předcházet budoucímu znečištění. Nedostatečně rozvinutá jsou však zřejmě cílená opatření týkající se odpadků na plážích, jako je omezení šíření plastů na jedno použití nebo snížení objemu mikroplastů a odpadu z akvakultury. Pouze pět členských států⁷⁸ se například zaměřilo konkrétně na akvakulturu.

Opatření → *Francie: omezení odpadu v moři a chov měkkýšů a koryšů*

⁷⁴ Finsko a Malta.

⁷⁵ Belgie, Francie, Irsko, Nizozemsko a Spojené království.

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000 o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu (Úř. věst. L 332, 28.12.2000, s. 81).

⁷⁷ Regionální akční plány existují pro oblasti severovýchodního Atlantského oceánu, Baltského moře a Středozemního moře; akční plán pro Černé moře se připravuje.

⁷⁸ Francie (v severovýchodním Atlantském oceánu), Irsko, Itálie, Španělsko a Švédsko.

Francie zavedla dvě pozoruhodná opatření týkající se odpadků v moři. První z nich je součástí národního programu předcházení vzniku odpadů a skládá se ze čtyř kroků: 1) rozšíření odpovědnosti výrobců; 2) omezení některých výrobků, například plastových tašek na jedno použití⁷⁹; 3) podpora dobrovolných opatření pro snížení množství odpadků v moři a jejich recyklaci a 4) sladění regionálních plánů pro předcházení vzniku odpadků a nakládání s odpady s nástroji vodní politiky a politiky pro mořské prostředí a plány pro příjem a zpracování odpadu v přístavech. Druhé opatření se týká chovu měkkýšů a korýšů v rámci akvakultury, což je činnost, která může být významným zdrojem odpadků, ale na kterou se programy opatření ostatních členských států zaměřují zřídka. Francie zamýšlí omezit znehodnocování dotčených stanovišť tím, že omezí přístup k příslušným mořským chovným územím v přílivových oblastech a že bude sbírat a recyklovat odpad, který zde vzniká.

Programy opatření pro odpady v moři je třeba chápat v širších souvislostech vývoje na úrovni EU, který vedl k přijetí balíčku týkajícího se oběhového hospodářství⁸⁰, evropské strategie pro plasty⁸¹ a legislativního návrhu o odpadcích v moři a plastech na jedno použití⁸².

Pouze šest⁸³ z 16 členských států očekává dosažení dobrého stavu prostředí u odpadků do roku 2020. Malta je jediný členský stát, který požádal o odchylku z důvodu, že by jeho úsilí údajně bránily kroky sousedních zemí; takovéto navrhované odůvodnění se však nejeví jako plně opodstatněné a nebyl oznámen ani žádný alternativní harmonogram.

Energie, včetně hluku pod mořskou hladinou

Zátěží pro mořské prostředí může být také využívání energie, například ve formě topných a elektrických systémů, hluku, elektromagnetického záření, rádiových vln nebo vibrací. Zatím se většina členských států zaměřila na hluk pod mořskou hladinou, jehož účinky jsou složité a dosud ne zcela pochopené. Hluk může například odhánět mořské druhy od zón jejich reprodukce nebo ovlivnit jejich sluch, a tedy zvýšit jejich zranitelnost. Účinek závisí také na druhu hluku, tedy zda je průběžný, nebo impulsní, a na jeho frekvenci. Hluk může pocházet z lodní dopravy, mořského výzkumu, energetických plošin na moři, stavebních prací a činností v oblasti obrany. Členské státy i zde vycházely z právních předpisů EU, jako je směrnice o stanovištích a směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí. V jejich programech opatření jsou opět uvedeny také mezinárodní dohody a iniciativy prováděné prostřednictvím regionálních úmluv pro mořské prostředí. Opatření zahrnují ochranu konkrétních oblastí před impulsním i průběžným hlukem, vývoj lodí šetrných k životnímu prostředí, omezení používání některých druhů svítlen na plošinách pro těžbu ropy a plynu a zvyšování informovanosti, provádění výzkumu a vytváření pokynů pro hodnocení hluku.

⁷⁹ Francie současně přijala také neoznámené opatření, které od roku 2020 zakazuje biologicky nerozložitelné plasty na jedno použití, a další opatření, jež zakazuje biologicky nerozložitelné plastové vatové tyčinky a mikročástice v některých kosmetických přípravcích.

⁸⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů *Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství*, COM(2015) 614 final.

⁸¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů *Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství*, COM(2018) 28 final.

⁸² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí, COM(2018) 340 final.

⁸³ Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Nizozemsko a Spojené království.

Přestože většina zátěží je řešena, jedná se často o nepřímé řešení prostřednictvím výzkumu, který členské státy oznámily spolu se svými opatřeními.

Šest členských států⁸⁴, především z oblasti severovýchodního Atlantského oceánu, očekává dosažení dobrého stavu prostředí do roku 2020. Vzhledem k současným mezerám ve znalostech však některé členské státy⁸⁵ nedokážou odhadnout, kdy bude tohoto stavu dosaženo, nebo neuvedly datum, kdy jej má být dosaženo⁸⁶. Žádný členský stát nepožádal o odchylku.

Opatření → Kypr: hluk z průzkumu uhlovodíků

Kypr uvádí opatření, které řeší impulsní hluk pod mořskou hladinou tím, že vyžaduje podmínky „měkkého/pomalého startu“ při průzkumu a těžbě uhlovodíků. To zahrnuje i seismické průzkumy na moři, definované ve směrniciích o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí a o posuzování vlivů na životní prostředí, jakož i v Protokolu o ochraně Středozemního moře před znečišťováním působeným průzkumem a využíváním pevninského šelfu a mořského dna a jeho podloží Barcelonské úmluvy.

Opatření přijatá k řešení stavu mořské biologické rozmanitosti

Omezení nepříznivých dopadů zátěží na mořské prostředí by mělo vést ke zlepšení podmínek pro mořské druhy a mořská stanoviště. Opatření popsaná v předchozích oddílech by proto měla přispět k udržení nebo zlepšení stavu mořské biologické rozmanitosti. Většina členských států však obě oblasti neuvádí dostatečně do souvislosti, což omezuje účinnost programů. Členské státy nicméně mají zvláštní opatření týkající se různých mořských stanovišť, například opatření územní ochrany, přestože tato opatření mají omezený územní rozsah a nemusí být zaměřena na oblasti s nejvýraznějšími zátěžemi (např. rybolov pomocí vlečných sítí na mořském dně mimo chráněné oblasti).

Ptáci

Hlavní zátěží, která podle hlášení členských států postihovala ptáky, byly náhodné vedlejší úlovky v rámci komerčního rybolovu. K dalším zátěžím, které uváděly, patřily odpadky v moři, nepůvodní druhy, znečištění ropou a vizuální vyrušování světlem. Navzdory rozšíření ztráty stanovišť kvůli lidské činnosti, znečišťujících látek v moři a lovu uváděly členské státy tyto zátěže méně často. Není překvapivé, že většina opatření souvisí s uplatňováním směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích, a tedy se zřizováním zvláště chráněných oblastí a zvláštních oblastí ochrany⁸⁷ s cílem chránit stanoviště ptáků a místa, kde se rozmnožují, hnízdí a shánějí potravu. Členské státy rovněž uvádějí, že problém vedlejších úlovků řeší uplatňováním pravidel společné rybářské politiky; to znamená, že například omezují používání určitých lovných zařízení, aby se snížila pravděpodobnost úlovku ptáků, nebo podporují udržitelné nástroje rybolovu a rybolovné postupy. Členské státy pouze příležitostně

⁸⁴ Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Nizozemsko a Spojené království.

⁸⁵ Německo, Malta a Švédsko.

⁸⁶ Kypr, Itálie, Polsko, Portugalsko a Španělsko. Bulharsko a Lotyšsko dobrý stav prostředí neurčily.

⁸⁷ Zřizovaných podle směrnice o ptácích a v rámci sítě Natura 2000 – v uvedeném pořadí.

zmiňují směrnici o územním plánování námořních prostor⁸⁸, která by mohla pomoci s vymezením prostor pro rybolov při současném snížení dopadů na ptáky.

Všechny členské státy ležící u severovýchodního Atlantského oceánu svá opatření uvádějí také do souvislosti s doporučeními komise OSPAR k ochraně a některé⁸⁹ z členských států ležících u Baltského moře odkazují na „akční plán pro Baltské moře“ komise HELCOM. V případě Středozemního moře se většina členských států obvykle odvolává na akční plány Barcelonské úmluvy pro druhy ptáků a chráněné mořské oblasti.

Deset členských států⁹⁰ neoznamuje, kdy dosáhnou dobrého stavu prostředí, přičemž jako důvod uvádějí mezery ve znalostech nebo žádné další odůvodnění neuvádějí. Nebyly oznámeny žádné odchylky.

Opatření → Malta: ochrana ptáků před predátory

Malta uplatňuje opatření⁹¹ na ochranu buňáka středomořského (*Puffinus yelkouan*) před krysími predátory. Zbytky potravin z lidských rekreačních činností ve zvláště chráněné oblasti vedly ke zvýšenému výskytu krys, které představují významnou predanční zátěž pro ptáky. Za účelem účinnější ochrany druhů ptáků a jejich stanovišť se projekt snaží zvýšit informovanost lidí o daném problému, a tedy změnit jejich chování v chráněných oblastech, aby se omezilo odhazování odpadků a výskyt škůdců. Opatření jde nad rámec toho, co se již provádí podle směrnice o ptácích.

Ryby a hlavonožci

Vedle zjevné zátěže způsobované rybolovem komerčně využívaných druhů jsou jednou z nejdůležitějších zátěží vedlejší úlovky, po nichž následují znečišťující látky. Ztrátu a poškození stanovišť, odpadky a hluk pod mořskou hladinou uvádějí členské státy ve svých programech méně často. Problematika komerčně využívaných druhů je celkově dobře řešena prostřednictvím opatření pro komerčně využívané ryby a měkkýše a korýše, jak je uvedeno výše. K těmto opatřením patří zákazy rybolovu v některých oblastech nebo zákaz metod rybolovu, jako je rybolov pomocí vlečných sítí. Na komerčně nevyužívané druhy ovšem není vždy pamatováno. Třináct členských států⁹² omezuje rovněž používání některých rybolovných postupů, a tedy se zaměřuje také na vedlejší úlovky. Většina členských států uvádí, že používají opatření územní ochrany založená na síti Natura 2000 podle směrnice o stanovištích za účelem ochrany některých druhů ryb a v menší míře na rámcové směrnici o vodě za účelem ochrany migračních cest ryb. Územní opatření se používají také pro ochranu některých stanovišť mořského dna, která slouží jako zóny pro reprodukci ryb a vývoj potěru. Kromě toho, že svá opatření podobně jako v případě ptáků spojují s regionálními úmluvami pro mořské prostředí, zmiňují zejména středomořské členské státy rovněž iniciativy

⁸⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135).

⁸⁹ Lotyšsko, Polsko a Švédsko.

⁹⁰ Bulharsko, Kypr, Finsko, Německo, Itálie, Portugalsko, Lotyšsko, Malta, Španělsko a Švédsko.

⁹¹ Financované prostřednictvím programu LIFE.

⁹² Belgie, Bulharsko, Kypr, Francie, Irsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

prováděné s regionálními organizacemi pro řízení rybolovu. Přidanou hodnotu k ostatním, přímějším opatřením přináší informační kampaně⁹³, například ty, které informují spotřebitele o udržitelných metodách rybolovu nebo cílí na profesionální a rekreační rybáře. Některé⁹⁴ členské státy uvádějí, že je nutný další výzkum, zejména s cílem porozumět tomu, jaké mají zátěže postihující tuto skupinu druhů dopady.

Polsko požádalo o odchylku od dosažení dobrého stavu prostředí na základě tvrzení, že mu v dosažení tohoto stavu brání jiné environmentální faktory, jako jsou změna klimatu a salinita. To lze prostřednictvím poskytnutých informací odůvodnit jen zčásti (bez důkazů o měnících se trendech v ukazatelích souvisejících s předvídatelnými změnami teploty a salinity). Spojené království oznamuje odůvodněnou odchylku, která je založena na čase potřebném k tomu, aby rybí populace (biomasa) reagovaly na změnu míry rybolovu, spolu s dalšími biologickými a klimatickými podmínkami. Tři členské státy⁹⁵ oznamují, že dosáhnou dobrého stavu prostředí do roku 2020.

Opatření → *Německo: zvýšení povědomí spotřebitelů o udržitelném rybolovu*

Nové opatření v Německu spočívá v informační kampani, která cílí na širokou škálu spotřebitelů potravin mořského původu, aby zvýšila jejich povědomí o „udržitelném rybolovu šetrném k ekosystémům“. V rámci této kampaně budou připraveny výukové a informační materiály založené na nejlepších dostupných vědeckých údajích a na současném stavu výzkumu. Cílem je chování spotřebitelů, které bude šetrnější k životnímu prostředí a bude více podporovat udržitelné rybolovné postupy. Nepřímo se kampaň snaží využít poptávku spotřebitelů jako pobídku pro odvětví rybolovu, aby zavedlo udržitelnější rybolovné postupy.

Savci a plazi

Na mořské savce a plazy, jako jsou velryby, tuleni, lachtani a mořské želvy, mají dopad náhodné vedlejší úlovky v rámci komerčního rybolovu, jakož i ztráta stanovišť, znečišťující látky, odpady v moři, kolize s plavidly a hluk pod mořskou hladinou. Většina členských států uvádí, že přijaly opatření územní ochrany na základě směrnice o stanovištích za účelem ochrany stanovišť, včetně míst reprodukce, shánění potravy a hnízdění těchto živočichů. Na územní ochranu je zaměřena většina nových opatření, včetně opatření ke snížení hluku pod mořskou hladinou. Náhodné vedlejší úlovky jsou regulovány na základě společné rybářské politiky prostřednictvím nových opatření týkajících se používání selektivnějších lovných zařízení. Jen málo členských států⁹⁶ však uvádí savce a želvy do souvislosti s odpady v moři, přestože tyto druhy pravděpodobně polykají odpady a zamotávají se do ztracených či opuštěných lovných zařízení. Několik členských států svá opatření spojovalo také se směrnicí o územním plánování námořních prostor⁹⁷ a směrnicí o posuzování vlivů na životní

⁹³ Bulharsko, Francie, Itálie, Německo, Malta, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁹⁴ Bulharsko, Francie, Itálie, Lotyšsko, Polsko a Portugalsko.

⁹⁵ Belgie, Francie a Irsko.

⁹⁶ Bulharsko, Francie (v případě severovýchodního Atlantského oceánu), Španělsko a Švédsko.

⁹⁷ Belgie, Bulharsko, Německo, Finsko, Francie (v případě Středozemního moře), Irsko, Itálie, Lotyšsko, Polsko, Portugalsko, Švédsko a Spojené království.

prostředí⁹⁸. Kromě spojování opatření s regionálními úmluvami pro mořské prostředí uvádí většina členských států svá opatření do souvislosti s Dohodou o ochraně malých kytovců Baltského moře a Severního moře (ASCOBANS) a Dohodou o ochraně kytovců v Černém moři, Středozemním moři a přilehlé atlantské oblasti (ACCOBAMS). Další opatření zahrnují snižování dopadu ztracených lovných zařízení a zmírňující opatření v případě znečištění ropou. Mezi oznámenými opatřeními jsou také činnosti pro zvyšování informovanosti, například informování rybářů o dopadu agresivních rybolovných postupů na savce a želvy či vybízení turistů, aby volili udržitelné turistické činnosti.

Jen malý počet členských států⁹⁹ prohlašuje, že dosáhne dobrého stavu prostředí do roku 2020. Polsko oznámilo odchylku s tím, že nedosáhne dobrého stavu prostředí do roku 2020 u sviňuch obecných vzhledem ke stěhovavé povaze tohoto druhu a ke skutečnosti, že k většině vedlejších úlovků dochází mimo jeho mořské vody; toto odůvodnění se nejeví jako opodstatněné, protože otázku vedlejších úlovků z území mimo jeho vody lze adekvátně řešit prostřednictvím procesů přeshraničního partnerství.

Opatření → Itálie: omezení kolizí s loděmi

Plavidla jsou významnou příčinou úmrtnosti kytovců ve Středozemním moři. Itálie zamýšlí prostřednictvím projektu REPCET¹⁰⁰ umístit na palubu všech plavidel software, který pomůže zjišťovat přítomnost a polohu kytovců pod hladinou, a tedy snižovat počet kolizí a míru úmrtnosti. V rámci opatření budou také provozovatelé plavidel vyškoleni v používání tohoto softwaru.

Stanoviště vodního sloupce

Druhy žijící ve stanovištích vodního sloupce jsou vystaveny mnoha zátěžím, jako jsou znečišťující látky, eutrofizace, nepůvodní druhy, lov ryb, vedlejší úlovky a odpady. Opatření týkající se těchto zátěží však programy členských států zřídka spojují se stanovišti vodního sloupce, a pro členské státy je tudíž obtížné určit, jak bude u těchto stanovišť dosaženo dobrého stavu prostředí. Bylo proto oznámeno velmi málo konkrétních opatření.

K dobrému stavu těchto stanovišť nicméně přispívají plány řízení chráněných mořských oblastí, zavádění sítě Natura 2000 podle směrnice o stanovištích a přijímání dalších vnitrostátních opatření územní ochrany. Určitou úlohu hraje rovněž rámcová směrnice o vodě, protože snižuje koncentraci živin a znečišťujících látek a zlepšuje hydrologické podmínky a tím snižuje eutrofní podmínky a znečištění mořských vod. Na regionální úrovni byly souvislosti uvedeny i u jiných typů stanovišť. Také zde pouze tři členské státy¹⁰¹ uvádějí, že dosáhnou dobrého stavu prostředí do roku 2020, ale žádný členský stát nepožádal o odchylku.

Opatření → Švédsko: vztahy mezi zátěžemi a stavem u stanovišť vodního sloupce

⁹⁸ Bulharsko, Kypr, Německo, Francie (v případě severovýchodního Atlantského oceánu), Irsko, Itálie, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

⁹⁹ Belgie, Francie, Irsko a Spojené království.

¹⁰⁰ <http://www.repcet.com>

¹⁰¹ Irsko, Francie a Spojené království.

Švédsko svá opatření v oblasti biologické rozmanitosti výrazně propojilo s opatřeními zaměřenými na konkrétní zátěže ve stanovištích vodního sloupce, a tedy k zátěžím v zájmu zajištění mořské biologické rozmanitosti přistupuje kumulativně. Tento důkladný přístup k dosažení dobrého stavu prostředí u biologické rozmanitosti se také řídí důvody, z nichž vychází rozhodnutí 2017/848/EU. Uvedená opatření jsou zaměřena na:

- komerčně využívané ryby a měkkýše a koryše prostřednictvím regulace a řízení rybolovu a prostřednictvím chráněných mořských oblastí a oblastí sezónního zákazu rybolovu,
- eutrofizaci prostřednictvím lokálního snížení dlouhodobé zátěže živinami v eutrofních zálivech a v Baltském moři,
- znečišťující látky prostřednictvím řízení vypouštění nebezpečných látek, jako jsou látky proti zanášení a odpadní vody,
- nepůvodní druhy prostřednictvím nepřímých opatření, která zahrnují zvyšování informovanosti, plány řízení a opatření ke snížení rizika.

Stanoviště mořského dna

Mořské dno ovlivňují různé lidské činnosti, zejména jeho fyzikálním narušováním; nejrozšířenější z nich je komerční rybolov pomocí vlečných sítí pro lov při dně. Ten postupně vedl k významné ztrátě citlivých stanovišť mořského dna a způsobil dlouhotrvající rozsáhlé poškození stanovišť mořského dna. K dalším potenciálně škodlivým činnostem patří získávání pudy, přístavní činnosti, odstraňování tuhých odpadů (včetně vybagrovaného kalu), těžba písku a šterku v moři, pokládání podmořských kabelů a potrubí a činnosti související s obnovitelnou energií. V programech opatření byly uvedeny regulační přístupy týkající se většiny těchto činností. Hlavním používaným nástrojem jsou například opatření územní ochrany, včetně opatření podle směrnice o stanovištích. Všechny 16 členských států informovalo o iniciativách na ochranu zranitelných stanovišť před rybolovem, které jsou harmonizovány s opatřeními pro udržitelný rybolov (nejčastěji vycházejícími ze společné rybářské politiky; jde například o zákaz určitých metod rybolovu, včetně rybolovu pomocí vlečných sítí pro lov při dně, a zavádění lovných zařízení méně poškozujících mořské dno). K dalším uváděným regulačním nástrojům patří posouzení vlivů na životní prostředí u dalších zátěží, jako jsou živiny z akvakultury. V případě ostatních znečišťujících účinků zmiňují členské státy opatření podle rámcové směrnice o vodě. Na regionální úrovni byly souvislosti uvedeny i u jiných typů stanovišť. K poškozování mořského dna může docházet také kvůli rekreačním činnostem, jako je kotvení rekreačních člunů nebo rekreační rybolov; opatření, která se jich týkají, oznámily čtyři členské státy¹⁰². Tato opatření však byla často omezena jen na určité oblasti. V důsledku toho se členské státy nejspíš do značné míry nebudou zabývat významnou částí stanovišť mořského dna, na která mají dopad lidské činnosti, ale nacházejí se mimo oblasti územní ochrany.

¹⁰² Belgie, Bulharsko, Francie, a Španělsko.

Několik členských států provádělo také činnosti pro zvýšení informovanosti¹⁰³ o ničivém charakteru některých metod komerčního rybolovu pro stanoviště mořského dna a realizovalo výzkum¹⁰⁴, který zahrnoval například mapování stanovišť mořského dna.

Pět členských států¹⁰⁵ oznámilo, že dosáhnou dobrého stavu prostředí do roku 2020, přičemž Polsko požádalo o odchylku, kterou odůvodnilo přírodními podmínkami, jako je pomalá obnova mořského prostředí, nepůvodní druhy, které se v polských vodách významně rozšířily, a oblasti s přirozeně se vyskytujícím sezónním nízkým obsahem kyslíku. Toto odůvodnění však odchylku opodstatňuje jen zčásti vzhledem k tomu, že není vyvíjeno žádné úsilí ke stanovení konkrétních stanovišť postižených nepůvodními druhy, a protože se má za to, že zdaleka největší část úbytku kyslíku v Baltském moři je způsobena obohacením živinami.

Opatření → Španělsko: pokyny pro rekreační činnosti na moři

Kotvení člunů fyzicky poškozuje mořské dno, a vzhledem k jejich zranitelnému stavu může vést dokonce ke ztrátě stanovišť mořského dna. Tyto dopady jsou nejzávažnější v případě porostů mořské trávy (*Posidonia oceanica* a *Cymodocea nodosa*) a některých druhů zařazených do španělského seznamu ohrožených druhů, jako jsou kyjovka šupinatá (*Pinna nobilis*) a hvězdice *Asterina pancerii*. Z toho důvodu se Španělsko rozhodlo vypracovat pokyny pro příslušné orgány s cílem regulovat tuto činnost na chráněných stanovištích mořského dna. To jde nad rámec činností, které jsou obvykle prováděny podle směrnice o stanovištích.

Jak si členské státy vedou?

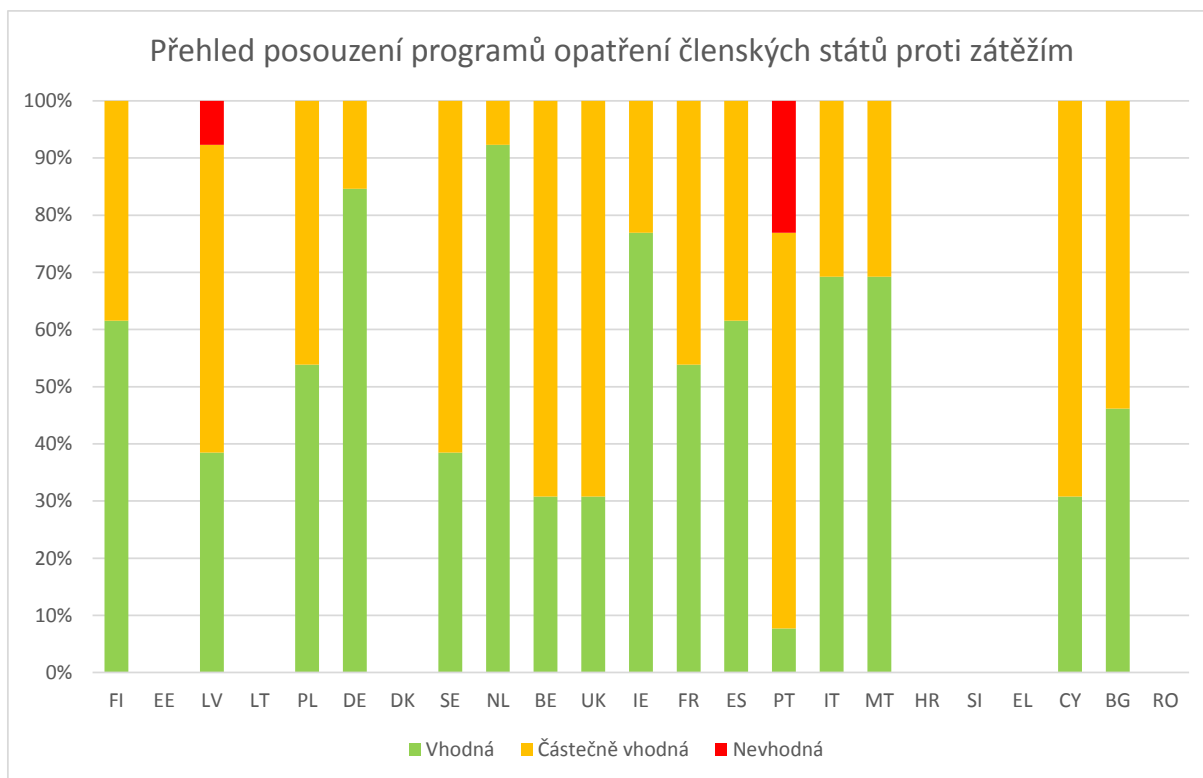
Opatření proti zátěžím

Ve svých programech opatření se členské státy alespoň zčásti zabývají řadou zátěží: zavlékáním nepůvodních druhů, komerčním rybolovem, vnosem živin, zátěžemi pro stanoviště mořského dna, změnami hydrografických podmínek, znečišťujícími látkami a odpady v moři. Obrázek 2 ukazuje, kolik zátěží, které členské státy oznámily ve svých posouzeních podle článku 8, je vhodně řešeno prostřednictvím opatření.

¹⁰³ Bulharsko, Německo, Itálie, Malta, a Portugalsko.

¹⁰⁴ Bulharsko, Francie, Německo, Lotyšsko, Polsko, Portugalsko, Nizozemsko, Španělsko a Švédsko.

¹⁰⁵ Belgie, Finsko, Francie, Irsko a Spojené království.



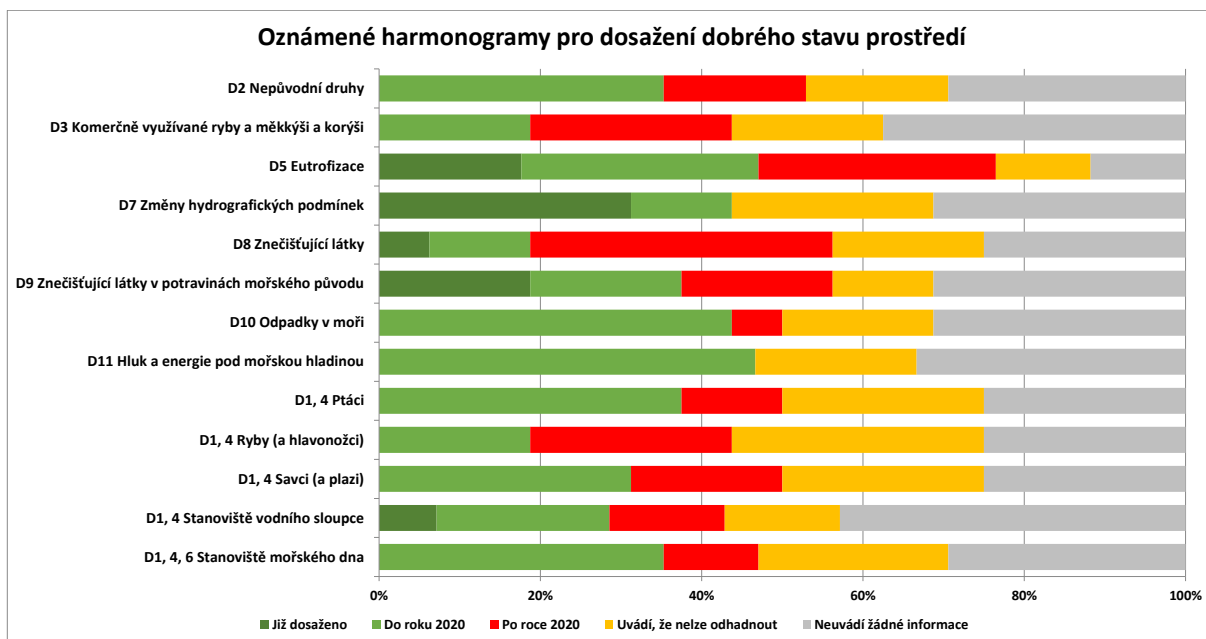
Obrázek 2: Vhodnost opatření členských států proti zátěžím (členské státy jsou seřazeny zeměpisně podle mořských oblastí)

U každého členského státu je znázorněn počet případů, kdy byla opatření pro jednotlivé deskriptory vyhodnocena tak, že řeší (zelená barva), částečně řeší (oranžová), nebo neřeší (červená) to, co daný členský stát oznámil v posouzení podle článku 8 (např. „řeší zátěže“ ze 100 % znamená, že program řeší oznámené zátěže u všech deskriptorů).

Harmonogramy, provádění opatření a jejich účinnost

Harmonogramy oznámené členskými státy nevyznívají jednoznačně ohledně toho, kdy bude dosaženo dobrého stavu prostředí, jak je vysvětleno v příslušných oddílech výše a souhrnně znázorněno na obrázku 3. To může být zčásti způsobeno tím, že podle informací od členských států nezačala být některá opatření funkční do roku 2016, v rozporu s tím, co vyžaduje směrnice. Je také třeba uvést, že oznámená opatření v některých případech přímo nesouvisí se stanovením dobrého stavu prostředí a s environmentálními cíli. K nejistotě týkající se toho, zda jsou opatření dostatečná pro dosažení dobrého stavu prostředí do roku 2020, navíc přispívá nejednotnost na (sub)regionální úrovni¹⁰⁶ při vymezování dobrého stavu prostředí a různá míra ambicióznosti členských států. Předpokládá se, že plné uplatňování rozhodnutí 2017/848/EU zajistí srovnatelnější a soudržnější přístup k následným aktualizacím stanovení dobrého stavu prostředí, a tedy podpoří posuzování dostatečnosti opatření.

¹⁰⁶ COM(2014) 97 final.



Obrázek 3: Harmonogramy pro dosažení dobrého stavu prostředí oznámené členskými státy

Druhá poznámka se týká otázky, nakolik je pravděpodobné, že tato opatření budou provedena, zejména pak nová opatření (vzhledem k tomu, že u ostatních opatření bylo uvedeno, že již probíhají, například prostřednictvím jiných politických rámců). Členské státy lze rozdělit do tří skupin.

Vysoce pravděpodobné	Belgie, Finsko, Francie, Německo, Itálie, Španělsko, Švédsko, Spojené království	Tyto členské státy při zavádění nových opatření provedly analýzu nákladů a přínosů; uvedly rovněž subjekty, které budou odpovědné za jejich provádění. Oznámily také, že provádění začalo již v roce 2016, i když některá opatření se mírně opozdila (2017 nebo 2018).
Pravděpodobné	Bulharsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko	Oznámená analýza nákladů a přínosů nezahrnuje všechna nová opatření a tyto členské státy neuvedly všechny harmonogramy. Z těch, které byly oznámeny, má být velký počet realizován po roce 2018 a v některých případech sahají až do období po roce 2020. Členské státy většinou uvedly subjekty odpovědné za provádění těchto opatření.
Žádný závěr	Kypr, Irsko	Na základě informací poskytnutých těmito členskými státy nelze dospět k žádnému závěru.

Tabulka 1: Pravděpodobnost provedení nových opatření¹⁰⁷

Posouzení nákladů a přínosů, pokud byla provedena, ovšem mají jen omezenou vypovídací hodnotu. V některých případech také nebyl uveden prováděcí orgán, financování a rozpočtové prostředky, což vyvolává pochybnosti o tom, zda budou daná opatření provedena. Nebyly rovněž kvantifikovány potenciální dopady opatření, které byly v nejlepším případě popsány kvalitativně.

Patřičná míra podrobnosti oznamovaných informací by umožnila lépe porozumět tomu, čeho má to které opatření dosáhnout. Kromě toho nebylo možné změřit účinky již probíhajících opatření na mořské prostředí. Nebylo tudíž možné ani kvantifikovat, nakolik bude zátěž snížena a zda opatření sama o sobě postačí k dosažení dobrého stavu prostředí. Přestože uznáváme, že v případě některých opatření to nebylo možné provést například kvůli mezerám ve znalostech, posouzení by prospělo, kdyby se úsilí členských států mohlo stát předmětem konkrétního posouzení pozitivních účinků na mořské prostředí, které toto úsilí přinese.

Dále je třeba poznamenat, že i když většina členských států odkazuje na příslušné regionální úmluvy pro mořské prostředí a mezinárodní dohody, některé členské státy zmiňují regionální akční plány a regionální nebo mezinárodní závazky pouze v obecné rovině, aniž by upřesnily, jaké druhy opatření se provádějí. Opět tedy nebylo možné přesně určit, čeho mají příslušná opatření dosáhnout. Opatření se ve většině případů netýkají oblasti nebo podoblasti, ale jejich zeměpisný rozsah nepřekračuje národní vody.

Závěry a doporučení

Na vypracování programů opatření vynaložily členské státy značné úsilí. Za jediným účelem, kterým je chránit mořské prostředí, spojily různé politiky a procesy na vnitrostátní úrovni, úrovni EU a mezinárodní úrovni. Většina členských států zavedla také nová opatření konkrétně zaměřená na zátěže pro mořské prostředí, kterým by jinak nebyla věnována pozornost, a tím prokázala přidanou hodnotu rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí. U některých zátěží přeshraniční povahy však nedostatečná koordinace na regionální úrovni nebo úrovni EU může mít za následek roztržštěný a neúčinný přístup k řešení dané zátěže. Problém plastového odpadu v moři se v současnosti řeší prostřednictvím opatření na úrovni EU, zejména evropské strategie pro plasty v oběhovém hospodářství a jejich následných opatření.

Posouzení nicméně ukazuje, že ne všechny zátěže pro mořské prostředí jsou náležitě pokryty prostřednictvím opatření přijatých členskými státy. Samotné programy se vyznačují různou mírou ambicióznosti. Dosažení dobrého stavu prostředí do roku 2020 ve všech evropských mořských oblastech a u všech 11 deskriptorů uvedených ve směrnici je i nadále nepravděpodobné. Přestože je známo, že ekosystémy na změny reagují pomalu, představuje tato skutečnost zklamání, protože znamená, že hlavní závazek vyplývající ze směrnice – dobrý stav prostředí – pravděpodobně nebude včas splněn. V roce 2018 mají členské státy

¹⁰⁷ U žádných členských států nebyl učiněn závěr, že svá nová opatření pravděpodobně neprovedou.

podat zprávu¹⁰⁸ o stavu provádění svých programů opatření. To by mělo vést k jasnějšímu porozumění jejich situaci, pokud jde o provádění všech jejich opatření.

Od členských států se rovněž očekává, že do října 2018 oznámí aktualizace stanovení dobrého stavu prostředí, cílů a posouzení stavu prostředí¹⁰⁹. Komise na základě uvedených různých prvků vydá v roce 2019 zprávu o provádění, která přezkoumá dosažený pokrok¹¹⁰ před tím, než v roce 2020 uplyne lhůta pro dosažení dobrého stavu prostředí.

Závěrem lze uvést, že podle názoru Komise je všechny programy opatření nutné zlepšit – v různé míře u různých zemí – mají-li být tyto programy považovány za vhodný rámec pro splnění požadavků směrnice. Příslušné pokyny k nezbytným změnám jsou uvedeny jako soubor doporučení v tabulce níže. Pokyny pro jednotlivé země jsou poskytnuty ve formě doporučení obsažených v pracovním dokumentu útvarů, který je připojen k této zprávě¹¹¹.

Kategorie	Doporučení
Měření účinnosti: <i>Odkazy na mezinárodní a regionální úroveň</i>	V rámci měření účinnosti opatření by členské státy měly: • určit opatření pro každou dotčenou mořskou oblast nebo podoblast, například pomocí regionálních akčních plánů, • vysvětlit, jaká konkrétní opatření vyplývající z regionálních nebo mezinárodních iniciativ jsou v rámci jejich programu prováděna, a neodvolávat se na regionální a mezinárodní akční plány v obecné rovině,
Měření účinnosti: <i>Harmonogramy provádění, financování a odpovědný subjekt</i>	• stanovit pro všechna svá opatření harmonogramy provádění, zajištěné financování a subjekty odpovědné za provádění, • odhadnout alternativní data, kdy bude dosaženo dobrého stavu prostředí, pokud se jeho dosažení neočekává do roku 2020,
Měření účinnosti: <i>Vazba na cíle</i>	• systematicky používat cíle jako milníky na cestě k dosažení dobrého stavu prostředí prostřednictvím opatření,
Měření účinnosti: <i>Vazba na programy sledování</i>	• lépe propojit svá opatření s programy sledování, až se budou v roce 2020 přistě aktualizovat, za účelem hodnocení jejich účinků, a tedy i efektivnosti a účinnosti při dosahování cílů a dobrého stavu prostředí,
Měření účinnosti: <i>Kvantifikace zátěží a vazba na dobrý stav prostředí</i>	• kvantifikovat zátěže, jež se vyskytují v jejich vodách, a míru jejich snížení, kterou lze očekávat v důsledku zavedených opatření. K tomu by mohly přispět další práce na zaplnění mezer ve znalostech a vymezení metodiky pro takovéto odhady na regionální úrovni nebo úrovni EU. Tato kvantifikace pomůže také uvést opatření do souvislosti s dosažením dobrého stavu

¹⁰⁸ Článek 18.

¹⁰⁹ Čl. 17 odst. 2 písm. a) a b).

¹¹⁰ Článek 20.

¹¹¹ Příloha této zprávy (SWD(2018)393) obsahuje další konkrétní závěry a doporučení v členění podle deskriptorů a členských států.

	prostředí.
Řešení zátěží: <i>Řešení zátěží, kterým se nevěnuje dostatečná pozornost</i>	V rámci řešení zátěží by členské státy měly: • lépe pokrýt zátěže a související lidské činnosti, včetně: zavlékání nepůvodních druhů lodní dopravou kvůli biologickému zanášení, rekreačního rybolovu, obohacování živinami z atmosférických zdrojů, kumulativních dopadů jednotlivých projektů na hydrografické podmínky, vnosů znečišťujících látek z atmosférických zdrojů, uvádění makroodpadu a mikroodpadu do mořského prostředí vinou činností na pobřeží a na moři a vytváření hluku pod hladinou (případně také vnosu tepla a energie) v mořském prostředí z různých zdrojů, • zajistit, aby zátěžím rozšířeným v téže mořské oblasti nebo podoblasti věnovaly pozornost všechny členské státy v dané oblasti,
Řešení zátěží: <i>Územní pokrytí u druhů a stanovišť</i>	• zajistit širší zeměpisné pokrytí při řešení zátěží působících na mořské druhy a stanoviště, zejména na otevřeném moři, tak aby opatření nebyla omezena pouze na územně chráněné oblasti,
Řešení zátěží: <i>Kombinace přímých a nepřímých opatření (zásahy vs. správa/informovan ost)</i>	• vedle horizontálnějších opatření zlepšujících správu a koordinaci a podporujících zvyšování informovanosti provádět opatření, která regulují nebo usměrňují činnosti s dopadem na mořské prostředí,
Řešení zátěží: <i>Článek 11 vs. článek 13</i>	• oznamovat činnosti v oblasti shromažďování údajů a sledování v rámci svých programů sledování podle rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí (článek 11), a nikoli v rámci programu opatření (článek 13). Pokud jsou však znalosti nedostatečné na to, aby bylo možné navrhnout účinná opatření, je užitečné uvést kroky podniknuté prostřednictvím výzkumných iniciativ za účelem zaplnění těchto mezer,
Řešení zátěží: <i>Vztah mezi zátěžemi a stavem</i>	• zlepšit vazby mezi skupinami opatření oznámenými pro deskriptory zátěží a jejich potenciálními přínosy z hlediska deskriptorů stavu, aby bylo možné získat komplexní přehled o dopadech,
Řešení zátěží: <i>Územní rozsah opatření</i>	• podrobně vymezit územní rozsah opatření, • rozšířit územní rozsah opatření tak, aby zahrnoval mořské vody mimo pobřežní vody, pokud se v nich vyskytují příslušné zátěže,
Řešení zátěží: <i>Odchyłky</i>	• dále odůvodnit odchylky podle článku 14, které jsou v posouzení označeny za technicky neopodstatněné nebo jen zčásti opodstatněné.